

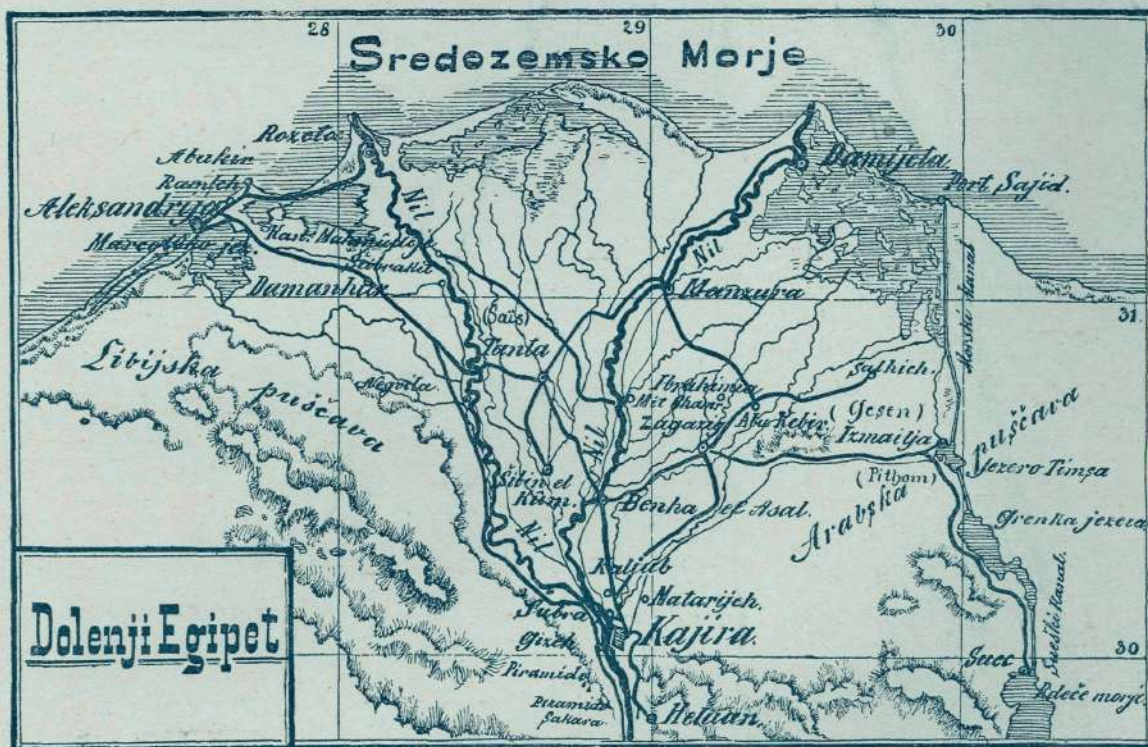
Slovenskim pisateljem in bralcem.

(Dalje.)

Jako me mika, da pojasnim še z drugačnimi vzgledi to, kar sem trdil. Stvar je sitna, a ne morem se ustavljati izkušnjava. Pri nas se še dokaj zavedamo, da je treba spisom lepe oblike, vendar še premalo.

Po pravici pravimo, da smo Slovenci v slovstvu poslednjih 40 do 50 let vrlo napredovali. Kako ubožni smo bili tedaj, ko so jele s težavo izhajati »Novice«!

Ko bi me pa vprašal prijatelj, ali je bil napredek večji v vsebini ali v obliki, odgovoril bi: V obliki. Zakaj velikih in znamenitih idej, važnih pridobitev na znanstvenem polju niso mogli podati slovtveniki, pač pa so izolikalili obliko, da moramo strmeti. Nemci niso v sto letih napredovali v slovstveni obliki toliko, kolikor smo mi v 40 letih. Kakšna je bila oblika slovenskih spisov pred sto

leti, kakšna je bila še pred 30 leti, in kakšna je v dobrih spisih dandanašnji! Omenjam le jednega pisatelja. Čitatelji menda že vedó, da se modrosti gospoda Stritarja ne klanjam, in je ne cenim. Izpovem tudi naravnost svoje prepričanje, da je spravil med Slovence nekatere misli in nazore, katerih ne more potrditi jasno umovanje in kateri so pri nas napravili že nekoliko zmede. A kar je res, je res: Stritar je jako spreten, skoro dovršen v obliki, bodisi v pesniški, bodisi v nevezani besedi. Celó navadno misel zná izraziti lepo, fino, elegantno. Prav zato je imel nekdam toliko veljavo med

nami, zato je imel čudovito moč do čitateljev, zlasti mladih. Veljave je mnogo izgubil, ko se je širilo spoznanje, da zaostaja v vsebini, da jo celó zajema iz drugih studencev; a njegova zasluga za lepo obliko je zapisana v našo zgodovino, in po pravici mu je nihče ne more kratiti. Stritar je učil pesnike pevati brez pesniških »sloboščin«, katere si dovoljujejo vsi narodi, on je učil pisati in govoriti v takem jeziku, kateri se spodobi za vsak »salon«, za vsako gospôdo. kateri je preprost in vzvišen hkrati. Prav zato ga je mnogo pisateljev posnemalo bolj ali manj srečno. To je